

der narkotikaforbrydelser og røveri. Bl.a. som følge heraf er der gennem de senere år både indtrådt en betydelig stigning i den samlede strafmasse, som skal afsnes, og en betydelig stigning i belægget af varetægtsfængslede. I udtalelsen giver belægsprognosegruppen udtryk for, at der meget hurtigt bør gennemføres foranstaltninger med henblik på at løse de nuværende betydelige kapacitetsproblemer.

Justitsministeriet kan tiltræde denne vurdering. Efter justitsministeriets opfattelse ville det på baggrund af den nævnte almindelige kriminalpolitiske målsætning om at søge gennemført en begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf være uheldigt, hvis man valgte at løse de akutte problemer alene gennem en udvidelse af afsoningskapaciteten. En sådan løsning på problemerne ville efter de foreliggende oplysninger næppe heller være praktisk mulig. Justitsministeriet finder det derfor rigtigst, at der som led i en samlet løsning også søges gennemført foranstaltninger, som er egnede til at begrænse anvendelsen af frihedsstraf og dermed til at begrænse behovet for afsoningskapacitet.

3. Den ovenfor nævnte arbejdsgruppe har i sin indstilling peget på to muligheder for at begrænse kapacitetsbehovet: en udvidet anvendelse af prøveløsladelse efter udståelsen af halvdelen af straffetiden eller en sænkning af strafudmålingen for berigelsesforbrydelser gennem en ændring af straffelovens §§ 285–287. Justitsministeriet er enig i, at der næppe vil kunne peges på andre kriminalpolitiske foranstaltninger, som er egnede til i tilstrækkeligt omfang at bevirke en formindskelse af kapacitetsbehovet.

I forbindelse med straffelovrådets høring over betænkningen om alternativer til frihedsstraf er der i flere høringssvar peget på en række principielle problemer vedrørende en udvidet anvendelse af halvtidsløsladelse. Der er i den forbindelse blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt en ønskelig strafreduktion i stedet bør søges gennemført ved en sænkning af strafudmålingsniveauet ved domstolene. Disse spørgsmål indgår i straffelovrådets fortsatte behandling af kommissoriet om den fremtidige udformning af sanktionssystemet. På denne baggrund finder justitsministeriet, at det næppe vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en udvidet anvendelse af halvtidsløsladelse, før straffelovrådet har afsluttet sine samlede overvejelser vedrørende prøveløsladelsesreglerne.

Justitsministeriet har derfor valgt at foreslå den nødvendige formindskelse i kapacitetsbehovet gennemført ved en sænkning af strafferammerne for

de almindelige berigelsesforbrydelser. For at vælge denne løsning taler også, at der gennem en sænkning af strafudmålingsniveauet for berigelsesforbrydelser vil kunne opnås et mere rimeligt forhold mellem straffene for berigelsesforbrydelser og straffene for andre forbrydelser, herunder voldsforbrydelserne, hvor der i de seneste år ud fra bl.a. de samme hensyn er gennemført en skærpelse i udmålingspraksis for visse typer af sager.

4. Bestemmelserne i straffelovens §§ 285–287 indeholder fælles strafferammer for de fleste berigelsesforbrydelser. De berigelsesforbrydelser, som omhandles i §§ 285–287, er: tyveri (§ 276), ulovlig omgang med hittegods (§ 277), underslæb (§ 278), bedrageri (§ 279), mandatsvig (§ 280), afpresning (§ 281), åger (§ 282), skyldnersvig (§ 283) og hæleri (§ 284).

Normalstrafferammen i § 285, stk. 1, er fængsel indtil 1 år og 6 måneder, i gentagelsestilfælde 2 år og 6 måneder, og gælder for tyveri, underslæb, bedrageri, mandatsvig, afpresning og skyldnersvig samt hæleri med hensyn til disse forbrydelser og hæleri med hensyn til røveri. Åger har en normalramme på hæfte eller fængsel indtil 2 år (stk. 3), og ulovlig omgang med hittegods samt hæleri med hensyn hertil en normalramme på bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år (stk. 2).

Den skærpede strafferamme i § 286 angiver som skærpelsesgrunde, at de nævnte forbrydelser enten er af særlig grov beskaffenhed eller er begået i større antal. Straffen for tyveri, afpresning, åger og hæleri kan efter denne bestemmelse stige til fængsel i 6 år (stk. 1 og 3), mens straffen for underslæb, bedrageri, mandatsvig og skyldnersvig kan stige til fængsel i 8 år (stk. 2). Ulovlig omgang med hittegods er ikke omfattet af den skærpede strafferamme i § 286.

I tyverisager har § 286 fundet anvendelse bl.a. på professionelt prægede pengeskabstyverier og indbrud i guldsmedeforretninger. Ved underslæb og ved bedrageri er § 286 især blevet anvendt i tilfælde, hvor der har været tale om meget store beløb. Der henvises om anvendelsen af § 286 til *Knud Waaben*, Strafferettens specielle del I, s. 122–123, og til *Vagn Greve m.fl.*, Straffeloven – speciel del, 2. udg., s. 393–394.

Den mildere strafferamme i § 287 finder anvendelse, hvor de ovennævnte forbrydelser er af mindre strafværdighed, og straffen er da bøde eller hæfte.

Afgørelsen af, om et forhold kan henføres under § 287, beror på en samlet konkret vurdering af strafværdigheden, omfattende lovovertrædelsens